

DISKUSE

Dagmar Šturmová
Radek Ondruš

Postavení „revizorů“ městské hromadné dopravy

V souvislosti se současným poklesem reálných příjmů obyvatelstva nabývá na významu problematika neplacení jízdného v městské hromadné dopravě, motivovaná snahami občanů ušetřit finanční prostředky ve všech oblastech života. Nejedná se o ryze kriminální činnost, kterou by páchaly kriminálně závadné osoby, nýbrž o protiprávní jednání související především se sociálními důvody. V převážné většině se tohoto jednání dopouštějí navenek bezúhonní občané.

Uvedený fenomén se dotýká především majetkových zájmů obcí, které jsou zpravidla zřizovateli podniků provozujících městskou hromadnou dopravu, a které jsou tímto jednáním kráceny na příjmech z ní. Obce se tedy snaží tomuto negativnímu jevu intenzívně bránit. I když cíl je jednoznačný - zabránit výskytu tzv. černých pasažérů - mnohé obce nejenže nevyužívají efektivně nástrojů, které na daném úseku mají k dispozici, ale využívají je i v rozporu s jejich zákonným určením.

Než přistoupíme k podrobnějšímu rozboru dané problematiky, je nutno se krátce pozastavit nad charakterem městské hromadné dopravy jako takové. V převážné většině případů provozuje městskou hromadnou dopravu příspěvková organizace zřízená příslušnou obcí, která má charakter obchodní společnosti, a to zpravidla společnosti akciové. Městskou hromadnou dopravu pak konkrétní obchodní společnost provozuje většinou jako hlavní předmět své činnosti. Samotná doprava občanů prostředky městské hromadné dopravy se pak děje na základě smlouvy o přepravě osob upravené v ust. § 760 a násl. o. z., kdy na straně jedné je nabídka dopravního podniku danou službu spočívající v dopravě z jednoho místa na druhé zajistit, na straně druhé je pak akceptace občana tuto službu přijmout, realizovaná konkludentním jednáním - to je nastoupením do příslušného dopravního prostředku. Zvláštnost spočívá ve formě úhrady ceny za tuto službu, která může být jednak paušálně zálohová (síťové jízdenky), zálohová (předchozí zakoupení jízdenky) nebo přímá (platba řidiči nebo zakoupení jízdenky při nástupu do vozidla).